

Kıbrıs'ta Çözüm Bir Başka Bahara

İçeriği Yazan: [Ata ATUN](#) [1] Zaman: Pzt, 08/08/2011 - 12:47

Hristofyas'ın, AKEL-DIKO-EDEK koalisyonunun bozulmasına neden olan “Dönüşümlü başkanlık, ağırlıklı oy ve 50 bin T.C. kökenli KKTC vatandaşının adada kalması” önerisini müzakerelerde sunması, daha evvelki yıldan siyasi krizin gelmekte olduğunun sinyalini vermeye başlamıştı.

10 Şubat 2010'da Koalisyon ortağı EDEK'in, Rum yönetimi lideri Dimitris Hristofyas'ı, Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat'la yaptığı adanın birleşme görüşmelerinde Türk tarafına ödünler vermekle suçlayarak koalisyondan ayrılması gelmekte olan krizin ilk işaretiydi.

Nisan'da KKTC'de yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Rumların beklentilerinin aksine Talat'ın yenilgiye uğraması ve Eroğlu'nun kazanması her ne kadar başta Hristofyas olmak üzere Rum siyasileri, sürmekte olan müzakerelerde Türkleri suçlayarak masadan kolayca kalkabilecekleri düşüncesi ile sevindirmişse de, Eroğlu'nun “Çözüme ulaşana kadar masadan kalkmayacağım” açıklaması ve Türkiye Hükümetinin de Eroğlu'nu destekleyen çözüm hedefli mesajlar vererek girişimler yapması, Rum siyasetini bir o kadar daha sıkıntının içine soktu.

Türkiye'nin bölgedeki durdurulamayan yükselişi, figüranlık rolünü bırakıp önce aktör sonra da senarist olması, Kıbrıs müzakerelerini de temelden etkilemeye başladı.

Son 60 yıldır Kıbrıs konusunda var olan ve 1968 yılında başlayan müzakerelerde de yoğun bir şekilde etkisini sürdüren Yunan ve Rum baskısı ve yönlendirmesi, 21. asrın başında bölgede Türkiye'nin güçlenmesi ile iyice

azaldı ve Yunanistan'ın iflası ile de son buldu.

Şimdi hem siyasi hem de ekonomik güç Türkiye'nin elinde.

Rum tarafında evvelki sene sinyal vermeye başlayan siyasi kriz, 2010 Şubatında EDEK'in koalisyonundan istifası ile kendini göstermeye başlarken, Kıbrıs Rum Merkez Bankası Başkanı Athanasios Orfanidis'in hükümetin bütçede sahtekarlık yaparak AB'yi kandırmaya çalıştığını açıklaması ile ekonomiyi de içine çekti.

Kısa sürede ortaya çıkan ekonomik kriz, siyasi krizle birleşince ortaya belirgin bir güç kaybı çıktı. Hem siyasi, hem de ekonomik.

Rum hükümetinin ekonomiyi düzeltmek ve bütçe açıklarını kapatmak için aldığı kesinti tedbirleri bu defa da halkta tedirginlik yaratmaya başladı.

Birleşmiş Milletler, son 43 yıldır süren Kıbrıs sorunundan bıkmaya başlayıp müzakerelere fiilen müdahale ederek Takvim, Hakemlik, Uluslararası Konferans ve Referandum yapılması baskısını arttırınca Hristofyas iyice panikledi. Eski Rum Cumhurbaşkanı'nın yaptığı gibi Türkleri suçlayarak masadan kalkmanın yöntemini bulmaya ve Türklerin kabul edemeyeceği önerileri masaya koymanın yollarını aramaya başladı.

Türkiye'siz artık dış siyasette ve ekonomide pek fazla etkinlikte bulunamayacağını yavaş yavaş kavramaya başlayan AB, Türkiye ile müzakereleri yürütmesinde en büyük engeli çıkaran Kıbrıs Rum tarafına aradan çekilmesi için Rumlar üzerinde baskı oluşturmaya başladı.

AB'nin Kıbrıslı Rumları saf dışı ederek dondurulan başlıkların bir şekilde açılarak katılım müzakerelerinin tekrardan başlatılabilmesi için girişimler yapmaya başlaması Rumları, Kıbrıs sorununa barışçıl bir çözüm bulmak için sürdürülen müzakerelerde iyice güçsüz ve savunmasız bir konuma soktu.

Hristofyas bu baskılardan kurtulabilmek ve masadan Kıbrıslı Türklere her hangi bir ödün vermeden, Kıbrıs Rum Cumhuriyetinin sahibi olarak kalkabilmek için dört dönüp yollar ararken, imdadına 11 Temmuz'da E. Florakis deniz üssünde yaşanan patlama yetiştirdi.

Patlamanın arkasından elektrik santralının devre dışı kalması, sanayinin elektriksizlikten çalışamaz hale gelmesi, yaz sıcakları, elektrik kesintileri, yüksek orandaki işsizlik ve siyasi çekişmeler krizin boyunu iyice büyüttü.

BM'nin yıllar sonra ortaya koymayı başardığı müzakere takvimi bu krizleri iyice tehlikeye girdi.

Güya Ekim'e kadar yoğun görüşmeler, Aralık'a kadar Al-ver pazarlığı, yıl sonunda uluslararası konferans ve en son adım olarak da, Mart ayında referandum planlanmıştı. Ve bundan da Hristofyas'ın kaçması olanaksız hale getirilmişti.

Ya müzakereler en sona kadar gidecek ve "Birleşik Federal Kıbrıs Cumhuriyeti" kurulacaktı ya da adada iki devletin var olduğu resmen açıklanacaktı. Özetle Rumlar iyice kapana sıkıştırılmıştı BM tarafından ve artık

kaçma olanakları da hiç yoktu.

Hristofyas, büyük bir olasılıkla, kapalı kapılar ardında Kıbrıs sorununda ortaya çıkacak bir anlaşmayı ileriye götürmesinin ve Rum halkına kabul ettirmesinin ağırlığını kaldıramayacağını belirtecek ve bu nedenle de müzakere sürecinin Şubat 2013'deki Rum Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonuna kadar uzatılmasını talep edecek.

11 Temmuz'da E. Florakis deniz üssünde yaşanan patlama gerçekte Kıbrıs Rum tarafına siyasi açıdan altın değerinde bir fırsat yarattı ve BM planının devre dışı kalabilmesi için bahaneyi Hristofyas'ın eline verdi.

Kıbrıs sorununun çözümü belli ki birkaç yıl sonraki bir bahara kaldı.

Prof. Dr. Ata ATUN

ata.atun@politikadergisi.com

Yorumlar

Kaynak URL (22/05/2024 - 17:39 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/kibrista-cozum-bir-baska-bahara>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/ata-atun>